

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens: Fi2021/02553

Stockholm, 2021-11-01

Remissyttrande

Remiss av SOU 2021:55 Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar följande synpunkter på betänkandet

Inledning

I betänkandet föreslås ett frivilligt system där inkomstskatt och socialavgifter tas ut schablonmässigt baserat på verksamhetens omsättning. Förslaget, som endast omfattar fysiska personer, innebär att medel som betalas till ett särskilt bankkonto, mikroföretagarkonto, beskattas med en definitiv källskatt som ersätter såväl inkomstskatt som socialavgifter. På inbetalningar upp till 120 000 kr per år föreslås källskatten uppgå till 30 % och på belopp däröver uppgår källskatten till 50 %.

Generella synpunkter på förslaget

Av kommittédirektivet går att utläsa att ett syfte med förslaget är att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel.

Enligt NSD är det positivt att man strävar efter förenklingar för de allra minsta företagen. Sådana förenklingar måste dock vara konsekventa, i annat fall riskerar man att (enbart) åstadkomma en ytterligare komplicering av regelsystemet. I det remitterade betänkandet föreslås ett frivilligt system där inkomstskatt och socialavgifter tas ut schablonmässigt på verksamhetens omsättning genom en definitiv källskatt. Däremot omfattar betänkandet, pga. av utredningsdirektivets utformning, inga förslag på förenklingar eller lättnader i de krav som gäller på andra områden som mervärdesskatt och redovisning.

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

Kansli: Postadress 114 82 Stockholm, Besöksadress Storgatan 19
Telefon 08/553 430 00, Telefax 08/553 430 99

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Inkomstbeskattning genom en definitiv källskatt utan möjlighet till avdrag för kostnader eller skattemässiga dispositioner är i många aspekter enklare än dagens konventionella system. Samtidigt innebär förekomsten av ett alternativt frivilligt system en ökad komplexitet i sig. Det alternativa systemet måste därför erbjuda betydande förenklingar för att det ska anses vara motiverat att genomföra.

Såvida omsättningsgränsen för mervärdesskatt inte harmoniserar med den lägsta omsättningströskeln för den schabloniserade inkomstskatten, delar därför NSD den särskilda utredarens bedömning att förslaget inte ska genomföras. NSD delar även den särskilda utredarens bedömning att avsaknaden av förenklade redovisningsregler kan leda till förenklingsvinster av ett schablonbeskattningssystem förtas eftersom kontoinnehavaren alltför ofta måste bedöma om de är bokföringsskyldiga, och i så fall uppföra bokföringslagens krav på bl.a. löpande redovisning och årsbokslut.

Om omsättningströskeln för mervärdesskatt däremot skulle harmoniseras med mikroföretagarkontot och kraftiga lättnader görs i bokföringsskyldigheten, är det enligt NSD betydligt mer sannolikt att mikroföretagarkontot skulle innebära en verklig förenkling för de allra minsta företagen.

NSD anser att förenklingar i mervärdesskattereglerna med en höjd omsättningsgräns till åtminstone betänkandets föreslagna nivå om 120 000 kr skulle innebära sådana förenklingsvinster att det är motiverat att genomföra isolerat, oaktat vad som händer med förslaget om mikroföretagarkontot. Regeringen presenterade ett förslag på höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt i budgetpropositionen. NSD anser dock att det är förvånande att den föreslagna gränsen på 80 000 kr inte närmare motiveras och att förslaget saknar koppling till det föreslagna mikroföretagarkontot.

Några lagtekniska synpunkter

Förutsättningar för att öppna ett mikroföretagarkonto

Enligt den föreslagna lagtexten (förslag om lag om mikroföretagarkonto, 8 § punkt 1) ska den fysiska personen innan avtal om mikroföretagarkonto ingås intyga att denne inte samtidigt bedriver sådan självständig verksamhet vars inkomster enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen ska tas upp i inkomstlaget tjänst eller näringsverksamhet.

Syftet med regleringen synes vara att man inte samtidigt ska kunna bedriva en verksamhet som beskattas enligt konventionella regler och en annan verksamhet som beskattas enligt reglerna om mikroföretagarkonto. Enligt NSD kan den föreslagna bestämmelsen utformning leda till tillämpningssvårigheter. Kriterierna för näringsverksamhet enligt 13 kapitlet 1 § IL torde mycket väl kunna vara uppfyllda innan intäkterna erhålls och innan ett mikroföretagarkonto öppnats. I ett sådant fall riskerar den föreslagna lagtexten medföra att personen utesluts från möjligheten att utnyttja reglerna om schablonbeskattning. Samma problematik gör sig även gällande för inkomster som ska beskattas i inkomstlaget tjänst. Som nämnts ovan torde det inte vara syftet med reglerna, utan syftet torde vara att man inte både ska kunna ha en näringsverksamhet som beskattas som inkomst av näringsverksamhet enligt konventionella regler och en annan verksamhet som beskattas inom ramen för schablonbeskattning. Detta bör enligt NSD tydliggöras i lagtexten.

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

Möjligheten till omprövning

I betänkandet föreslås inte några regler om nedsättning av den skattepliktiga inkomsten och återbetalning av källskatten på grund av att kontoinnehavaren ändrar sig och istället vill ta upp inkomster som redan har källbeskattats enligt inkomstskattelagen. Avsaknaden av sådana regler innebär att det inte är möjligt att med retroaktiv verkan byta beskattningsmodell från källskatt till konventionell beskattning. Med hänsyn till den föreslagna nivån på skattesatsen skulle en retroaktiv ändring till konventionell beskattning framförallt kunna vara aktuell för personer med låg inkomst där en beskattning enligt inkomstskattelagen skulle medföra ingen eller lägre beskattning än 30 %. Även verksamheter där man i efterhand inser att kostnadsbildningen blivit högre än förutspått skulle vara betjänta av en möjlighet till retroaktivt byte till konventionell beskattning. Om ett system med mikroföretagarkonto ska införas bör lagstiftaren enligt NSD överväga att införa en möjlighet till retroaktiv ändring av beskattningsmodell från schablonbeskattning till konventionell beskattning.

Enligt NSD bör en möjlighet inom ramen för det normala omprövningsinstitutet inte ses som ett kringgående av F-skattesystemet eller ett godkännande av F-skatt i efterhand. Om reglerna i första läget, dvs vid beskattning enligt det remitterade förslaget, tillåter att socialavgifter inte ska betalas av uppdragsgivaren utan att dessa erläggs genom den definitiva källskatten, bör detta även kunna tillåtas i ett andra läge, dvs om kontoinnehavaren i efterhand begär omprövning och yrkar på beskattning i det konventionella systemet. Med hänsyn till att den definitiva källskatten löpande ska betalas in till Skatteverket torde det inte heller föreligga någon risk för att egenavgifterna inte erläggs. Det bör vara möjligt att utforma ett system där källskatten som ska återbetalas kvittas mot den skatt som ska betalas inom ramen för det konventionella beskattningssystemet. En ordning med möjlighet till omprövning ökar enligt NSD:s bedömning legitimiteten i systemet och gör valet av mikroföretagarkonto i förhållande till konventionell beskattning mindre känsligt och ökar även chansen för att mikroföretagarkonton kan bli ett i praktiken fungerande system.

Byte från konventionell beskattning till mikroföretagarkonto

I betänkandet föreslås inga särskilda regler för den som sedan tidigare bedriver enskild näringsverksamhet och som önskar byta beskattningsmodell till schablonbeskattning. Det uttalas endast att i denna situation måste den enskilde näringsidkaren skattemässigt avsluta den konventionellt beskattade verksamheten för att sedan starta samma verksamhet inom ramen för schablonbeskattning. Ett sådant skattemässigt avslut bör enligt betänkandet styrkas med ett avslutande årsbokslut och möjligen en deklaration där det framgår att till exempel periodiserings- och expansionsfonder har återförts till beskattning samt att tillgångar och skulder i verksamheten har tagits ut av den fysiska personen och skattats av. Enligt NSD:s uppfattning bör man i den fortsatta beredningen särskilt lagreglera denna situation. Enligt dagens regler torde det vara tveksamt om det ovan beskrivna förfarandet verkligen innebär att den enskilda näringsverksamheten har avslutats, normalt torde krävas att aktiviteten som konstituerar näringsverksamhet upphör i dessa fall fortsätter verksamheten på samma sätt som tidigare. Med hänsyn till att en av förutsättningarna för att få öppna ett mikroföretagarkonto dessutom är att man inte samtidigt bedriver näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen blir behovet av en särskild lagreglering än större.

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

Övriga synpunkter

Beskattnings av passivt bedriven näringsverksamhet

Passivt bedriven näringsverksamhet definieras som en verksamhet som bedrivs helt utan eller med liten egen arbetsinsats, vilket är ett kännetecken för en kapitalinkomst. En åtgärd som skulle medföra en stor förenkling samt framförallt medföra en mer systematisk korrekt beskattning är att beskatta hela överskottet från passiv näringsverksamhet som räntefördelning utan möjlighet att använda periodiserings- eller expansionsfond.

Frågan lyfts också upp i aktuellt betänkande där det uttrycks att inkomst av passiv näringsverksamhet har en hel del gemensamt med inkomst av kapital samt att det finns goda skäl att på nytt överväga till vilket inkomstslag passiv näringsverksamhet ska hänföras. NSD delar betänkandets uppfattning i denna del och anser att möjligheten att införa en sådan förenkling bör beredas skyndsamt

Möjligheten att förslå förenklingar

Som konstaterats omfattar det remitterade förslaget endast förändringar gällande inkomstbeskattningen, vilket även är anledningen till att den särskilda utredaren valt att avstyrka sitt eget förslag. Om man från regeringen sidan menar allvar med att skapa enklare regler för att starta och driva enskild näringsverksamhet borde man redan i kommittédirektivet ha givit tillräckliga mandat för att uppnå sådana förenklingar. Det framgår tydligt av det aktuella utredningsarbetet att det, för att uppnå förbättringar och förenklingar i ett regelsystem, krävs ett mandat som sträcker sig över flera sakområden, i detta fall såväl fler skatteregler som redovisningsregler. Att dessa frågor organisatoriskt sorterar under olika avdelningar eller olika departement hos Regeringskansliet får inte utgöra hinder för att bedriva ett effektivt utredningsarbete. Den ifrågavarande utredningen om mikroföretagarkontot pågick exempelvis delvis parallellt med Näringsdepartementets utredning om Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen. (Dir 2020:48). Om ambitionen hade varit verkliga regelförbättringar för småföretag hade det naturliga varit att samordna arbetet i dessa båda utredningar.

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

Johan Fall

Katarina Bartels